

vedó mi, da je v svoji pisarnici, a da nikogar k sebi ne pusti. Toda jaz zahtevam kot sodnijska oseba, da me pusté k njemu, kar se tudi zgodi. Najdem ga na naslanjaču bledega in vpadenega. Ko me zagleda, pravi čmerno:

„O, že vem, čemu ste prišli. Sprideno dete, ki nam je včeraj všlo, se je že vrnilo.“

„Gospica Ema se je vrnila domu in zdrava?“ — prašam komaj skrivajoč svojo notranjo radost.

„Kaka pa, kot zdrava! Le malo premražena je. Pa naj bi bila ostala tam, kamor je všla. Z ženitvijo ni tako nič, ženin se je odpovedal in jaz — — jutri bo vse mesto govorilo, da je bogati trgovec Ripar prišel na kant.“

„Hvala Bogu, da sem prišel še ob pravem času“ — vskliknem na polglasno.

„Kaj? še zasmehovanje — od vas, gospod sodnik?“ zakriči Ripar razjarjen in skoči kviško. „Zasmehovanje od vas, ki niste bili v stanu vjeti mi Spitlerja?“

„Če bi ga pa vendar bil vjel?“ — vprašam jaz mirno in vprem va-nj oči. On zré in ko nič ne odgovori, nadaljujem:

„In če ne bi imel le Spitlerja v pesteh, ampak tudi vam vkradeni denar?“

Ker le še brezsapno zré va-me, kakor da bi besed mojih ne razumil, potegnem po Dolarju mi izročeni zavitek z žepa, ga razvijem in mu pokažem bankine nakaznice na 290.000 gold. Oči se mu odpro skoro do poka in hlastno seže po nakaznicah.

„Stojte, gospod, počasi!“ — ga vstavljam jaz. „Vi ste obljubili tistemu, ki vjame hudodelnika z denarjem vred, lepo plačilo. Prej tedaj to, potem se vam zamore denar izročiti, o čemur boste dali potrebno potrdilo.“

„Gospod“ — prične zdaj strastno in naglo — „meni se mudi. V dveh urah imam plačati okoli 200.000 gld., če ne, moram naznaniti konkurs. Povejte tedaj, kaj zahteva tisti, ki je hudodelnika vjel?“

„Ker se vam mudi, bova, mislim, naglo skup. Ta pogumni mladeneč, Dolar z imenom (pri teh besedah vprem va-nj oči in govorim počasno), kateri vam bo gotovo znan, ker je pred malo leti vašo hčer francoščine učil, zahteva za plačo svojega truda, pri katerem je zastavil svoje življenje in žrtvoval vse svoje premoženje, roko vaše hčeri, gospice Eme, o kateri sem z vaših ust radosten čul, da se je zdrava vrnila. Menim, da ne boste odrekli delavcu plačila, katero je gotovo zaslužil.“

Ripar stoji kakor po streli zadet. Vendar lahko vsak ugane, da je slednjič privolil vse, tudi to, da sem si od nakaznic pridržal jih za 50.000 gold., katere je skonca sam obljubil tistemu, ki bi hudodelnika zasačil. Ta denar sem si bil pridržal za Dolarja.

Ko mi je Ripar dal postavno pobotnico za prejeti denar, se nemudoma podam k Dolarju z veselo novico, katera ga je hipoma oživila. Da sta on in Ema potem kmalu stala pred oltarjem, to se samo razume, prej nego to, kako da ni skočila v vodo, kar je bila za trdno sklenila. To je pozneje sama razodela ljubljenu „možičku“, namreč: S trdnim sklepom, rajši se pokopati v vodi, kakor postati žena judova, je hitela proti vodi. Pride memo kapelice, v kateri je bila podoba Marije. Ko se v to podobo ozrè, se jej zdi, kakor da bi jo Marijne oči svarilno gledale in hotele reči: „Kaj nameravaš? Kaj počenjaš!“ Vsa zmešana gre od tod, zaide na poti in gre, sama ne vedé, kam. Tako je prišla vtrujena in z raztrganim obuvalom do neke vasi že daleč od mesta. Tu se zgrudi na skladnino tramov in ne more dalje. Kmalu se nabere okoli nje kup otrok in tudi nekaj radovednih odraščanih vaščanov, a nobeden ne ponudi do smrti trudni pomoči. Slednjič predere

sivoglav starček kup, se obrne proti zijalcem in reče strogo: „Čemu zijate, ne pomaga pa nobeden? Ali ne vidite, da je sirota na pol mrtva?“

Vaščanska drahal se razkropi s krikom: „gospod župnik!“ sivček v duhovni obleki pa pomaga revici na noge in jo pelje na svoj dom. Ko se je malo odpočila in okrepčala, se je spustila v pogovor z župnikom, katerega mili obraz ji je vzbudil popolno zaupanje do njega, tako, da mu je razodela, s kakim namenom je bežala z doma in da stariši ne vedó, kaj je nameravala. Vspeh daljega pogovora je bil ta, da se je zjutraj vdana peljala z župnikom v mesto ter podala se k starišem nazaj voljna trpeti, kar ji je namenjeno. Domá so jo sprejeli s strašno jezo, ker je bil med tem judovski ženin sam prišel razdret ženitev, ko se je po mestu zvedelo, da je neveste zmanjkalo.

To je bil vzrok, da si Ema ni končala življenja. Zakon njen je bil srečen, tudi oče Ripar se je kmalu privadil tega, v kar je sprva le z nevoljo in po okoliščinah prisiljen dovolil, zlasti ko je čez pol leta bogati Izak Morgenstern prišel na kant, ker je njegovo premoženje bilo le v delnicah različnih podvzetij, ki so pa zaporedoma propadla. Vrh tega sem ga dobil še jaz v pest zaradi ponarejanja menjic in več prav grdih goljufij, ki so potem na dan prišle. Obsojen je bil na več let težke ječe.

Malo imam k tej dogodbi še dostaviti. Truplo Dolarjevo se je, ko so ga dotične osebe spoznale, zagreblo v kotu pokopališča, preiskava pa je bila končana, ker ni bilo nobenega gradiva več za-njo.

Trgovec Ripar je bil po vsem tem na zgubi za kakih 10.000 gold. A tega pozneje še čutil ni, marveč je bil vesel, da se je z dobljenim denarjem rešil in da ni dražje plačal tako izvrstnega zeta, kakor je Dolar, zdaj viši sodnik pri neki nadsodniji, ker se je bil potem vrnil k sodnijskemu stanu nazaj in čuda naglo napredoval. Ema mu je najboljša družica za življenje, jaz pa — — jaz sem krstni boter njegovemu starejšemu sinu, ki ima zdaj že brate in sestre.

Naši dopisi.

Z Dunaja. — Kakor o Bosni in Hercegovini, tako se tudi o grofu Andrassy-u dandanes največ govori tu, pa tudi po vsej Cis- in Translajtani. Povsod se vprašuje: ali je Andrassy še minister vnanjih oprav ali pa je že odložil breme, kateremu ni kos. Tukajšnji časnik „Deutsches Montagsblatt“ je prinesel te dni obširen članek, v katerem med drugim to-le piše: „Odpoved Andrassy-eva bi se bila vsakako sprejela, ako bi se ne bilo v viših krogih mislilo, da bi sprejeta odpoved okoli njegove glave ne ovila gloriije mučenca, če bi bil zavoljo njegovih Turkom prijaznih zahtev zdaj iz službe dejan. In tako se je naredil oni kompromis, po katerem je grof Andrassy slovo dal svojim nameram, da bi Turčija in Avstrija skupno gospodovali v Bosni, pa je zato dovoljenje dobil, da sme suvereniteto sultanovo pripoznavati v malo hvaležni obliki. Odpovedno pismo Andrassyjevo je zato na odločilnem mestu z ozirom na ustavno dolžnost bilo rešeno tako, da se mu je reklo, da se odpoved ne more sprejeti, predno delegaciji svoje sodbe ne izrečete o politiki odgovornega ministra. Kako bode ta razsodba se glasila, to dvorni krogi mislijo že zdaj natanko vedeti. Padec grofa Andrassyja je gotov. V tem-le imate ključ skrivnostnih dogodb zadnjih 14 dni.“ — Tako piše gori omenjeni časnik z nekim ponosom, kakor da bi vedel pravo. Jaz dostavljam temu le: vederemo!

Iz Gradca 9. sept. — Včeraj je bilo vse mesto in velik del Štajarske dežele na nogah. Odkril se je namreč, kakor so „Novice“ že poročale, slovesno spominek nepozabljenega nadvojvode Joana. Ne bodem Vam popisaval svečanosti na dolgo in široko, le to navajam, da sam presvitli cesar je iz Beča prišel poveljati svečanost, ki je trajala v nedeljo od 11. ure do poldne; popoldne ob 3. uri se je cesar zopet vrnil na Dunaj nazaj. Spominek je krasen, bronasta podoba priljubljenega nadvojvode je mojstersko delo.

Iz Notranjske Bistrice 3. sept. — Naj Vam danes zopet nekoliko vrstic pišem iz naše doline! Pred 14 dnevi nas je počastil s svojim obiskovanjem presvetli Tržaško-koperski škof g. Jurij Dobrila. Ustavil se je — namenjen birmat v Podgraje in Jelšane — na tukajšnji železniški postaji ter je pri gosp. dekanu obedoval. Pred svojim odhodom je počastil Bistrico ter ogledal našo lepo podružno cerkev sv. Jurija. Proti večeru se je svitli gospod odpeljal v Podgraje. Vsakemu, kdor je imel srečo ž njim govoriti, se je škof zelo prikupil s svojim priljudnim in prijaznim obnašanjem. Bog ga ohrani in živi še mnogo let! — Ko se je v Bistrici doznala vesela novica, da so naši hrabri vojaki vzeli srce Bosnije — Sarajevo je bila Bistrica razsvetljena in mnogo hiš je bilo s slovanskimi zastavami okinčanih. Razsvetljava je bila „improvisirana“, ali vendar je bila dobra, le malo hiš je bilo tamnih; še celó siromaki so par lučic po oknih razpostavili. — Našega spoštovanega in priljubljenega okrajnega sodnika gosp. Jurija Strucelj-a je zadela britka zguba. Padel mu je v boju v Bosni vrli brat Jakob, katerega je gospod sodnik srčno ljubil. V Trnovski farni cerkvi je imelo 10 duhovnikov veliko mrtvaško slovesnost v pričo obilno zbranega ljudstva za dušo ranjkega Jakoba Strucelj-a. Bog bodi milostljiv njegovi duši, čigar truplo počiva daleč od domovine slovenske! — Kakor sem Vam že zadnjič pisal, imamo letino pri nas le srednjo, le sadja je toliko, da nam skoraj posode manjka shraniti ga. Ravno, ko Vam to pišem, tuli in razsaja huda burja, ki nam bo prežgodaj češplje in jabelka otresla, grozdje osula in ovila, in turšico polomila. Burja je pač huda nadloga za naše kraje. Srečni Gorenjci in Dolenjci, da vsaj te šibe ne poznate. — Že več kot dve leti hodijo k nam neke komisije Tržaškega magistrata, in celó sam župan de Angeli je bil že parkrat v Bistrici. Po kaj hodijo sem ti gospodje? Nič družega jih sem ne vabi, kakor naša mrzla in bistra voda. Zelo jim je všeč, radi jo bi kupili ter jo v Trst po vodotočih izpeljali. Obetajo neki Bistričanom 500.000 gld., kar se bi med mlinarje in žagarje razdelilo. Po zimi in spomladi damo lahko Tržačanom še trikrat toliko vode, kolikor je zahtevajo, ali po leti bi naša soseska skoraj na suhem ostala. Zatorej velika razprtija med Bistričani. Posebno kmetje in podružniki protestirajo zoper početje mlinarjev in žagarjev, ki hočejo biti edini gospodarji vode. Najbrže pa iz vsega tega ne bo nič. Mi bomo obdržali svojo vodo, Tržačani svoje tisuče. Z Bogom! xyz.

Iz Ljubljane. — Jutri se začne deželni zbor, za katerega so si tako imenovani „ustavoverni nemci“ po raznoterih potih oskrbeli večino na zemlji slovenski. Kaj namerava ta večina v prihodnjem zboru, je oficijozna „Presse“ hitela v listu od 7. dne t. m. svetu oklicati. „Per putz und stingel“ bode iztrebila vse, kar so narodnjaki poslednja leta o narodnih zadevah „zmedli in pokvarili“. Šole se morajo prestrojiti v duhu liberalizma in ponemčiti; uradovanje deželnega odbora tudi v slovenskem jeziku se mora odpraviti, narodnim uradnikom slovó dati, slov. gledališču podpora vzeti itd. itd. Po takem je od te stranke domačinom napo-

večan nov boj, katerega izid ni dvomljiv zato, ker imajo nasprotniki večino. Pred očmi takih izjav bodo narodni poslanci gledé na način glasovitih volitev menda vedeli, kaj storiti.

— (V seji deželnega odbora 10. dne t. m.) sklenila se je predloga na deželni zbor gledé plače ljudskih učiteljev in deželnih uradnikov v slučajih, kedar med vojake stopijo vsled mobilizacije. — Odložil je deželni odbor načela, po katerih se bode med uboge družine rezervistov v ta namen nabrani denar razdelil. Nabranega denarja je dosedaj blizo 8000 gold. (7676 gold. 75 kr.), toda število takih družin je veliko; oglasilo se jih je dosedaj 470 žen, ter se še oglašajo.

— (Zbornica kupčijska) je sklenila prošnjo do c. k. ministerstva kupčijstva, naj na vso moč dela na to, da se napravi železnica iz Siska v Novi.

Enak predlog so v včerajšnji seji mestnemu odboru narodni odborniki izročili.

— (Občni zbor učiteljev Kranjskih ljudskih šol) se je pričel včeraj. Sešlo se jih je 34. Že prvi dan je prof. Linhart s svojo nemščino povod dal živahni borbi.

— (Češpljev sejm) je malo ljudi privabil v Ljubljano; kupčije je zato le malo bilo. Goveje živine tudi ni prišlo veliko na sejm; cena jej je bila srednja; tujci so je največ pokupili. — Za mёд in vosek se na navadnem trgu „pred mostom“ ni mógla nobena prava cena določiti; kupci so za stari cent medú ponujali po 15 do 15½ gold., za to prenizko ceno ga pa čebelarji niso hoteli dati.

— (Odbor Matice slovenske) je slavnemu našemu pesniku Koseskemu, ki jutri obhaja 80. rojstni dan, danes v lični obliki poslal čestitko v Podbrezje na Gorenjsko, kjer so ga pretekli teden osebno pozdravili gospodje dr. J. Bleiweis, ravnatelj Zagrebške gimnazije Bradaška in pa prof. Vodusek.

— Prošnja Kranjskega mestnega odbora, da ne bi prestala Kranjska gimnazija, žalibog! ni vlišana.

— (Pevski večer) na čitalničnem vrtu v nedeljo je bil prav dobro obiskan in bili so zbori in čveterospevi pevskega zbora z veliko pohvalo sprejeti. Vsled živahno naznanjene želje sta pela prvaka slovenskih pevcev gospoda Meden in Josip Nolli pesem „Domovino“ s spremljevanjem zbora, konečno pa gosp. Nolli, ki je drugi dan odpotoval v Milan, še „Kje dom je moj“ in „Slovó“ iz Jamske Ivanke. Gromoviti aplavs bil je dokaz, kako visoko ceni občinstvo omenjena pevca, s katerima se smemo ponašati Slovenci.

— (Slovenska slovnica za prvence), ki jo je spisal gosp. Andrej Praprotnik, je po ministerskem ukazu 5. t. m. št. 11785 vnovič potrjena in dopuščena slovenskim ljudskim šolam, in se ima prirediti v zapisnik dopustljivih učilnih knjig za ljudske šole, ki je bil v Dunajskem „Verordnungsblattu“ 1. junija t. l. naznanjen. Ta slovnica (o kateri se je že tudi po slov. časopisih poročalo, da je v imenovanem zapisniku izpuščena) sme se tedaj rabiti po vseh slov. ljudskih šolah. Naprodaj je v Miličevi tiskarni in tudi pri drugih bukvarjih vezana po 30 kr. To naznanjamo tedaj vsem, ki poprašujejo, ali se sme ta slovnica v javnih šolah rabiti ali ne.

— Ravno kar nam je došel prvi list časnika „Bosansko-hercegovačke novine“, ki je začel izhajati v c. k. vladni tiskarni v Sarajevu; vrednik mu je Jan. Lukež, cena 2 gold. za četrt leta. Zanimiv je ta list posebno onim, ki imajo kakega svojih ljudi v Bosni.

— (Dve mikavni politični pravdi) ste bili 7., 8. in 9. dne t. m. pri deželni sodnji v Ljubljani zoper laške rogovileže proti Avstriji. V Ljubljani ste bili vsled ukaza više deželne sodnije Graške. Poslušat ji je prišlo

več Lahov iz Trsta in Kopra, vstop je bil le z vstopnicami. Predsednik sodišču bil je gosp. Grčar, državni pravdnik grof Gleispach iz Gradca, zagovornika zatožencev gosp. dr. Mošé in Zarnik. — Prvo dejanje hudodelstva veleizdaje se je godilo v Trstu 1. junija t. l. na sprehajališči „acquedotto“. Trije markêrji (strežaji v kavarni), vsi Italijanski podložniki, so bili zasačeni pri tem, ko so na drevesa pritiskali in po tleh raztresali oklice nekega Laškega „comitato degli Alpi Gjuli“, ki hujskajo proti Avstriji. — Ker je pa glavna priča zdaj pri vojaki v Bosni, se je po predlogu državnega pravdnika ta obravnava preložila do tje, ko bo tudi ta priča mogla sama priti.

Druga obravnava je bila zoper dva vseučiliščna dijaka: Felice Benati iz Kopra in Luigi Quarantotto iz Rovinja. Tožena sta bila hudodelstva veleizdaje. Zatožba ju namreč dolži, da sta ponoči med 1. in 2. junijem, ko se je po Italiji, pa tudi po Istri in nekaterih lahonskih mestih obhajal Italijanski statut, v Kopri na „monte Grisino“ prilepljala rudeče in bele listke z laškimi napisi: „Živijo Humbert I., naš kralj“ — in „ven s tujcem!“ Žandar Decolle ju je namreč videl, ko sta okoli 11. ure prišla na „belvedere“ (razgled na morje), tam sedla na klop in se pogovarjala. On je po ukazu politične gosposke stal tam za zidom na preži, ker se je bilo to noč bati političnih demonstracij na tem kraju. Tu skrit je videl, kako sta ta človeka, katerih pa še ni poznal, šla proti zastavnici, videl je tudi roko — več ne, — ki se je vzdignila in nekaj prilepila na zid. Na to gre on navzdol, potem po stopnicah na drugem kraju navzgor, stopi k zastavnici in vidi še mokre listke prilepljene, prižge klinček in bere gori omenjena napisa. Raztrgavši ta lista in pustivši še druge, ki jih je ob vratih videl, se podá za hudodelnikoma v kavarno, kjer izvé njuna imena. — Zatoženca soglasno pravita, da sta omenjeni večer res šla še pozno od doma zato, ker je Quarantotta grizlo po trebuhu, sam si pa zavoljo bojazljivosti ni upal ponoči v lekarno zdravila iskat. Res sta sedela na „belvederu“ na klopi, kjer je Quarantotto toliko odleglo, da ni maral več buditi lekarnarja, ampak šel s tovarišem v kavarno ogret si želodec. Na poti tje po „Fernandovi cesti“ sta zagledala za sabo žandarja, a nista se zmenila za-nj. Pri izpraševanju trdita odločno, da sta šla po tej cesti, ne pa po drugi, kakor žandar trdi, iz kavarne naravnost domu. S politiko se nič ne pečata, o demonstraciji sta zvedela še le drugi dan po svoji gospodinji. Njuno zagovarjanje se zdi poslušalcem verjetno tem bolj, ker njuni osebi nikakor niste podobni veleizdajalcem; skoro bi rekel človek, da morata v javnem življenji biti prava „božja volka“. Občinstvu se jame dozdevati, da je žandar na mestu pravih tičev vjel dva nedolžna, ki sta mu ravno v mrežo priletela, to tem lažje, ker je moral iti precej daleč na okoli, toraj so pravi hudodelniki čas imeli, odnesti pete. Ta pa nista nikakor bežala, in to dá sklepati na to, da ju vest ni pekla; hudodelnik ne čaka žandarja. Tudi je čudno to, da žandar celó teh dveh ni nemudoma prijel, ampak je bil zadovoljen z njunimi imeni. — Glavna in skoro edina priča, žandar Decolle, se pri zaslišanji pred porotniki prav tako loví, kakor se je lovil pri izpovedbah pred preiskovalnim sodnikom; zlasti o času nima pravega pomena, pol ure več ali manj mu ni nič. On govori le laški. — Druge priče, katerih je bilo vseh skup 10, niso vedele nič povedati, kakor le to, da je Quarantotto tak strahopetnež, da zvečer ne gre nikdar ven brez svojega spremljevalca, ki ga zato nalašč plačuje. Benati pa je vedno doma in se uči. Oba sta iz dobrih, Avstriji vdanih rodovin, Benati ima brata kateheta na realki, Quarantotto pa strica kanonika v Rovinji, vrh tega nevesto iz rodovine Avstriji prijazne. Za politiko

se ne ta, ne oni čisto nič ne brigata. — Prebere se še več pisem raznih uradov, nek jako nesramen oklic „Italianissimov“ do Istrijanov zoper Avstrijo, ki se je o istem času našel nabit v Paznu in Poreči, dalje neke ode Trsta, Ogleja in Pole do kralja Humberta; v Oglejski se trdi, da je Atila razdjal le njegovo truplo, Dunaj pa razdeva tudi njegovo dušo. Vse to ima podpis „Comitato istriano“. — Zoper zatoženca pričajo še trije žandarji, a vsi povedó le to, kar so zvedeli od Decolle-a. — Dokazovanje je bilo končano še le v nedeljo o poldne, potem je podala sodnija porotnikom čvetero vprašanj, — za vsacega zatoženca dvoje: 1. sta li kriva veleizdaje, in če te ne, 2. sta li kriva hudodelstva kaljenja javnega miru. Drugemu vprašanju ugovarjata oba zagovornika, ker ga v zatožbi ni, a sodnija ga po predlogu državnega pravdnika vendar-le obdrži. Po vsem tem se oglasi Graški državni pravdnik grof Gleispach. Že v obravnavi je bil pokazal, da je dobro zmožen laškega jezika, rekel je celó, da ume slovenski. S podkupljivo zgovornostjo in v dobro stavljenih stavkih skuša porotnike prepričati, da je nabijanje takih listov in razširjanje oklicov propagande italianissimov hudodelstvo veleizdaje. Po občudovanja vredni sestavi vsega, kar se je pokazalo v razpravi, prepričuje porotnike tudi, da sta pred njimi sedeča zatoženca res prilepljala gori omenjene listke, in se drži pri tem vse-skozi le priče žandarja Decolle-a. Slednjič pričakuje od patriotičnega duhá porotnikov kot Avsirijcev, da bodo tako izdajsko početje italianissimov obsodili v teh dveh zatožencih. — Za njim govori dr. Zarnik in sicer slovenski (vsa druga obravnava je bila na pol laška, na pol pa nemška). Najprvo hoče porotnikom razložiti, zakaj se je ta pravda prestavila iz Trsta v Ljubljano. A predsednik ga ustavi rekoč, da se o tem ne sme govoriti. Isto tako ga ustavi predsednik, ko hoče opomniti, da je vseh teh demonstracij prav za prav kriv sedanjí sistem, ki — zatirajoč v Primorji Slovane — je dal dušek lahonskemu življu, ki postaja zdaj Avstriji nevaren. Tedaj ne ostane dr. Zarniku družega, ko dokazovanje tega, da so take demonstracije le pobalinske, otročje, ne pa veleizdajske, ker so se v nekaterih slučajih, ko so bili vjeti pravi razgrajalci, kaznovale le s 14 dnevi zopora. Tudi dokazuje, da njegov klijent Benati nikakor ni kriv niti prvega niti družega hudodelstva, ker ni dokazano, da bi bil storil to, česar ga tožba dolži. — Za družega zatoženca zagovornik je dr. Mošé. On meni, da se tako važna vprašanja, kakor so ločitve deželnih kosov od Avstrije, ne bodo vršile po takih pobalinskih demonstracijah, kakor se zadnji čas po Primorskem in v Istri godé. Te demonstracije so imele pač vspeh, a ravno nasproten, namreč ta vspeh, da so na dan godu našega presvitlega cesarja goreli kresi po slovanskih prebivalcih zažgani ob vseh južnih mejah Avstrijskega cesarstva. Laška kri po naših deželah je živahna, se rada vname za kaj, a se ravno tako naglo ohladi. Prave nevarnosti se od naših lahonorov za Avstrijo ni bati, ker Italijanska vlada vse tako rogovilstvo odločno zametava. Če bi bil toraj njegov klijent res vse to storil, česar ga tožijo, bi bil le rogovilež, ki se politično kaznuje. A Quarantotto tudi tega ni storil, nasprotno je po vsem, kar se je pri obravnavi dokazalo, čisto nedolžen, dá, celó nezmožen takih demonstracij, — prvič ker se s politiko prav nič ne pečá, drugič, ker je tako bojazljiv, da si ponoči sam nikamor ne upa. Vrh vsega tega je po vsi obravnavi očitno, da sta oba zatoženca popolnoma nedolžna; kar tožba trdi, storili so vse drugi ljudje. Toraj se tudi on obrača do porotnikov kot Avstrijcev z nado, da pri takih možéh najde pravico, kdor pravice išče. V odgovoru državnemu pravdniku si dr. Zarnik še enkrat nakloni grajo

od predsednika zato, ker je rekel, da je ta pravda vsakako politična. — Predsednik potem podá porotnikom še enkrat pregled vse razprave in jih opominja, naj sodijo po svoji vesti. Porotniki gredo v svojo sobo in ko pridejo nazaj, oznani načelnik njihov, gosp. Domladiš, da so obojno vprašanje zanikali: prvo z 10 proti 2, drugo s 6 proti 6 glasovom. Po takem sta bila zatoženca nekriva spoznana, kajti po porotni postavi veljá zatoženec za nekrivega, če je enako število glasov „da“ in „ne“. To je vzbudilo pri nazočih Lahih veliko veselje. —

Popisali smo celo obravnavo zato bolj obširno, ker je bilo vse občinstvo radovedno njenega izida in je bila tudi velike politične važnosti. Gotovo bodo naši nasprotniki sumičili zato Ljubljano in Slovence, češ, da so nelojalni, ker takih lahonskih demonstracij proti Avstriji ne obsodijo. Al pomisliti je, da tu ni šlo za demonstracijo, ampak za tiste, ki so je bili obdolženi; demonstracije take mora vsak Avstrijec obsoditi in kriva spoznana bi bila gotovo tudi oba ta zatoženca, če bi bilo dokazano bilo, da sta res ona dva to storila, česar sta bila obdolžena. Naj pripeljejo prave, naši porotniki jih bodo obsodili.

— (*Javno vprašanje do gospodov, ki imajo Ljubljanske mitnice (šrange) v zakupu*). Mi kmetje ne vemo, kako je to, da od novega leta 1878. sém se na Ljubljanskih mitnicah (šrangah) od na sejm prignane živine za noter v mesto in ven iz mesta kar skupaj ob enem cestnina pobira. To je za prodajalca očitna krivica, zakaj po takem mora on tudi od take živine, ki jo Ljubljanskemu mesarju prodá in ta jo v mestu pobije, brez izjeme tudi za nazaj iz mesta cestnino plačati. Naj nam gospodje, ki imajo cestnino v najemu, povedó, zakaj to? Pa čeravno se živina tudi iz mesta žene, zakaj neki bi moral prodajalec kupcu za nakupljeno živino cestnino plačevati? Jo bode že sam plačal kakor poprej. Torej proč s to naredbo, ki je po naših mislih krivična, in držite se starega reda, če pa mislite, kako pravico imeti do tega, povejte nam jo, da ne bomo mislili, da kmeta odirate. M. Ilvar,

kmet v imenu več družih.

— (*5. izkaz milodarov dežel. odboru poslanih za zapuščene rodovine v vojaščino poklicanih rezervistov*). Znesek milodarov po 4. izkazu 5003 gold. 69 kr. Od čistega zneska 44 gold. 18. avgusta v Mokronogu napravljene loterije, od katerega se je že 3 družinam rezervistov dalo po 12 gold., ostanek 8 gold., c. kr. okrajno glavarstvo v Kočevji nabiro občine Loški potok 16 gold. 75 kr., društvo strelcev v Črnomlju 30 gold., gosp. Richard Seemann v Ljubljani 10 gold., gosp. Pogačar Simon, c. k. uradnik vojaškega oskrbnega urada 5 gld., dohodek svečanosti za god presvitlega cesarja v Škofji Loki 50 gold., v jour-fix družbi v Škofji Loki v predvečer cesarjevega rojstnega dne nabrani donesek 17 gld. 50 kr., nabira fare pri sv. Križu pri Tržiču 2 gold., nekdo daruje najdeni 1 gold., gospoda trgovca Franca Ksav. Souvan v Ljubljani 50 gold., Ljubljanska hranilnica 500 gold., gosp. Virant Anton, krčmar v Logatcu 2 gold. 55 kr., po c. k. namestniku Dolnje-Avstrijskem baronu Konradu 600 gld. od svote 10.000 gld., katere je daroval baron Alb. Rothschild v imenu svoje rodovine M. S. pl. Rothschild; nabira županstva mestne občine Idrijske 61 gold. 40 kr., nabira županstva v Tržiču in čisti dohodek pevskega večera 18. avgusta 81 gold. 17 kr., županstvo v Domžalah 9 gold., cerkvena nabira pri sv. Heleni 10 gold., gosp. Moschek Anton, hišni posestnik v Ljubljani 10 gold., gosp. A.

Dreo, predsednik kupčijske zbornice 30 gld., nabira faranov v Št. Jurji 10 gold. — Skupni znesek 6508 gld. 6 kraje.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Tukajšnji ustavoverski časniki imajo zdaj sila veliko opraviti z volitvami poslancev v deželne zbore. Veselja vriskajo, če pri volitvah propadejo možje, ki ne trobijo v pogubni rog liberalizma, nasproti pa s zobmi škripljejo, če zmagajo pošteni konservativni. Tako se stara „Presse“ dosti čuditi ne more, da so v kmečkih občinah v gornji Avstriji zmagali možje, ki so „od pete do glave klerikalni“. Bolj veseli so ustavoverci Doljne-avstrijskih volitev in še posebno Koroških, da je propadel prof. Einspieler. Najbolj jih vznemirjajo volitve na Českem.

Koroško. — Pri volitvah v edinem čisto slovenskem volilnem okraji je propadel mnogozasluženi borilec za narodne pravice prof. Einspieler. Pa kako to? Nemčurji so zvite buče; „von langer Hand“ pripravljajo propad Slovincem. Ko je šlo za to, kedaj naj kmečkim občinam bode volilni dan, so znali vodo napeljati na svoj mlin -- 2. septembra, ko je v Bleiburgu znani veliki sejm. 12 popolno zanesljivih naših volilcev ni tedaj moglo izpustiti sejma, in — Grebensi župan, veliki nemčurski liberalec Horner je dobil 44, prof. Einspieler pa le 39 glasov. Pa kaj še? Pater Beda Schroll, administrator fare Doberle Vasi, je volil z nemčurskimi liberalci!! Tako je slovenski narod na Koroškem izgubil edinega svojega zastopnika! Tako delajo naši nasprotniki „tabulo raso“ s Slovenci.

Iz Bosne in Hercegovine. Upor mohamedancev se razširja. Turška vlada nima nobene moči več do svojih podložnih. Najsijajniši dokaz temu je smrt Ali-paše, znanega vojskovodje zoper Črnogorce; ubili so ga z vsim spremstvom vred v Ipeku Albanski uporni mohamedanci sami, h katerim je bil poslan iz Carigrada, da bi jih pomiril. Ali-paša je bil nemšk renegat, njegov žalostni pogin bodi svarilo vsem renegatom.

Čeravno gre v Bosno in Hercegovino polk za polkom, je vendar naših vojakov doli še vse premalo, to kažejo nam krvave dogodbe zadnjih dni. Zgube naših v teh bojih so bile primerno velike. General Szapary je imel 4. in 5. t. m. hudo bitko s Turki ob Bosni, ki so hoteli zasesti cesto. Pregnal jih je, ali to ga je stalo 64 mrtvih, med njimi 4 častniki, 342 mož je ranjenih, med njimi 12 častnikov, 34 mož se pogreša. Najslabše se je godilo generalu Zachu, ki je vzel pot preko Ključa proti Bihaču. Ključ je sicer vzel (razen grada), a stalo ga je 150 mož. Pri napadu na Bihač 7. in 8. je pa — vzešši dve sovražni poziciji — moral umakniti se nazaj na Zavalje. Zguba naših, kolikor se zdaj že vé, je: 400 mož in 14 častnikov ranjenih, med temi 1 polkovnik in 1 obristlajtenant, ubita sta dva častnika, 2 pa se pogrešata; število mrtvih vojakov še ni znano.

V Hercegovini tudi ne gre vse gladko; čeravno je Mostar in Trebinje v naših rokah, vendar ne dajo turčini miru. Tako je 6. t. m. padlo zopet 6 mož in 1 nadlajtenant, 8 pa se jih je zgubilo. Vse to kaže, da število naših na obeh krajih je še vedno premajhno. — Pisma naših vojakov popisujejo trpljenje in silne težave, ki jih imajo tam dol. O Andrassy, Andrassy! kaj je že na tvojem hrbtu!